

Arkivsak-dok. 201953426-2
Saksbehandler Bendik Eithun Halgunset

Saksgang
Fylkesutvalget 2019-2023

Møtedato
29.09.2020

Utvalgssaksnr

Uttalelse til høring av revisjonsdokument for regulering av Søvattn og Vasslivattn i Søavassdraget m.v. i Heim, Rindal og Orkland

Fylkesrådmannens innstilling:

1. Trøndelag fylkeskommune som vannregionmyndighet skal sikre samordning av vannforvaltningen på tvers av sektormyndigheter som del av arbeidet med den regionale vannforvaltningsplanen. Hensyn til og tiltak for å beskytte drikkevannsforekomster skal avklares i vannforvaltningsplanene, jf. Regjeringens føringer for vannforvaltningen av 19. mars 2019. Det foreligger derfor fare for at beslutninger som kun avgrenses til vannkraftreguleringene i denne saken, vanskeliggjør senere beslutninger mht. drikkevannsforsyningen i Heim kommune.

Av hensyn til usikkerhetene omkring drikkevannsforsyning i Heim kommune anbefaler fylkesrådmannen at konklusjonene i revisjonssaken utsettes inntil tverrsektorielle avklaringer foreligger.

2. Det vises ellers til punktene 1 – 4 i fylkesrådmannens konklusjon.

Vedlegg:

Nummererte vedlegg som følger saken:

1. Revisjonsdokument TrönderEnergi KraftAS
2. Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av regionale vannforvaltningsplaner

Andre refererte dokumenter i saken:

3. Hemne kommunes krav om vilkårsrevisjon
4. Rapport NTNU-Vitenskapsmuseet rapport 2003
5. Rapport NTNU-Vitenskapsmuseet 2018-1
6. Rapport NTNU-Vitenskapsmuseet 2018-8
7. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Tröndelag 2016–2021

Sammendrag:

Dette er et svar fra Tröndelag fylkeskommune på høring av revisjonsdokument for regulering av Søvatn og Vasslivatn i Søavassdraget. TrönderEnergi KraftAS er tiltakshaver. Hovedformålet med vilkårsrevisjonen er å bedre miljøforholdene i vassdragene. Det er kun vilkårene som revideres, ikke selve formålet med konsesjonen som er kraftproduksjon.

Innledningsvis önsker fylkesrådmannen å understreke at forholdet mellom kraftproduksjon, klima og miljø er noe som vi prioriterer høyt og vier stor oppmerksomhet. Fylkeskommunens brede rolle med ansvar for områder som vannregionmyndighet, næring, plan, folkehelse, friluftsliv, vilt, innlandsfisk og kulturminner, medfører behov for balanserte vurderinger der vi både vektlegger og fremmer muligheter for miljøforbedringer, samtidig som vi önsker og imöteser fornybar kraftproduksjon.

Søavassdraget er frafört store andeler av vannet til energiformål, dette har store visuelle og ökologiske konsekvenser som fylkesrådmannen diskuterer nedenfor. Forholdet til vannforvaltningsplanen er vesentlig i revisjonen. I tillegg er fylkesrådmannen kjent med at Heim kommune leter etter ny drikkevannskilde, noe vi mener bør belyses i vilkårsrevisjonen da denne kan ha stor betydning på vanngjennomströmmingen i Rovatnet, som vurderes som ny hovedvannkilde.

Fylkesrådmannens gjennomgang av saken peker på problemstillingen rundt drikkevann som særlig viktig å ivareta parallelt med vilkårsrevisjonen, noe vi mener ikke er tilfelle pr. dato. I tillegg konkluderer vi med mulige anbefalinger for å oppnå miljömessige fordeler gjennom å öke vannslipp i hele eller deler av det regulerte systemet. Dette sammenfaller med fylkeskommunens oppgaver som vannregionmyndighet. Diskusjon om rullering av vannforvaltningsplanen inngår som del av dette, og fremmes som en vesentlig samordningsmulighet.

Bakgrunn:

Tröndelag fylkeskommune har mottatt revisjonsdokument for regulering av Sövatn og Vasslivatn i Söavassdraget m.v. i Heim, Rindal og Orkland kommune på høring. Söavassdraget (ID for övre del: 119-129-R; nedre del: 119-107-R), Hagaelva (ID 119-11-R) og Hollaelva (ID 119-16-R + ID 119-15-R) ligger i nærheten av Kyrksäteröra. Vasslivatnet (ID 119-976-1-L) og Sövatnet (ID 119-976-2-L) ligger langs E39 over Sövasskjölen.

Fylkeskommunen påpeker at vann-nettID mangler all korrespondanse rundt denne saken, og anmoder om at dette rettes opp i endelige vedtak i saken. Vi har ført på aktuelle ID i første avsnitt ovenfor.

Med bakgrunn i krav fra Hemne jeger- og fiskeforening, Roberget utmarkslag, Holla utmarkslag, Rovatnet grunneierlag, Sövatnet Fiskarlag og Hemne kommune fattet NVE, Norges vassdrags- og energidirektorat, i 2016 vedtak om åpning av vilkårsrevisjon for TrönderEnergi Krafts tillatelse til «Regulering av Sövatn og Vasslivatn i Söavassdraget og til regulering og overføring av nedslagsfelt i nabovassdrag», av 1964. TrönderEnergi KraftAS som konsesjonær er tiltakshaver.

Kort om revisjonskravet:

Hovedformålet med en vilkårsrevisjon er å bedre miljøforholdene i regulerte vassdrag. Hemne kommunes krav om vilkårsrevisjon omfatter bedring av miljø- og landskapsforhold i Söavassdraget, Hollaelva og Hagaelva. Det er fremmet krav om:

1. Minstevannføring i Söa, Hollaelva og Hagaelva for å bedre miljøforholdene for anadrom fisk.
2. Pålegg om utsetting av smolt (ev. rogn eller öyeyngel) med genetisk opphav lik den lokale og opprinnelige stammen. Biotopjusterende tiltak overfor laks, som for eksempel utlegging av gytegrus, terskeletablering, plastring og revevegetering.
3. Bedring i miljøforholdene for elvemusling i Rovatnet og Söa.
4. Endring av vannførings- og reguleringsrutinene for å redusere de landskapsmessige konsekvensene av reguleringene.

TrönderEnergi KraftAS har på basis av kravet utarbeidet et revisjonsdokument. Revisjonsdokumenter skal gi oversikt over kraftverksanlegg, reguleringer og overføringer, miljøtilstand i berörte vassdragsavsnitt og konsesjonærens vurdering av innkomne krav. Dokumentet skal også omtale eventuelle muligheter for opprustning og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg. Revisjonsdokumentet og høringsuttalelsene til dette utgjör en viktig del av grunnlaget for å fastsette reviderte vilkår.

Det er bare vilkårene for konsesjonen som kan revideres. For eksempel kan det settes vilkår om hvordan vannstanden i et magasin eller et vassdrag skal justeres opp og ned. Krav om minstevannføring, omfanget av denne og andre avbötende tiltak kan også vurderes under vilkårsrevisjonen. I saksbehandlingen blir behovet for miljøhensyn avveid mot formålet med selve konsesjonen, som er kraftproduksjon. Konsesjonen, eller selve tillatelsen fra vassdragsmyndighetene til å regulere vannstanden i et magasin opp og ned, samt overføringer av vann, ligger fast og kan ikke revideres. Privatrettslige forhold omfattes ikke, og normalt heller ikke økonomiske vilkår som ikke kan knyttes direkte til miljøforholdene.

Etter høringsperioden får konsesjonæren anledning til å kommentere innkomne uttalelser.

NVE inviterer senere til befarings der aktuelle kommuner, fylkeskommuner, Fylkesmenn og andre berørte parter får anledning til å delta. Under befaringsen er det mulighet for å utdype aktuelle problemstillinger. Befaringen vil normalt avholdes etter at høringsperioden er over.

NVE sluttbehandler saken ved å sende sin innstilling til Olje- og energidepartementet (OED). NVE står fritt til å vurdere hvilke vilkår som ev. skal anbefales endret. Framsatte krav, revisjonsdokumentet og innkomne uttalelser er viktige grunnlag for denne vurderingen. NVE vil som minimum anbefale at det innføres moderne standardvilkår i samtlige saker om vilkårsrevisjon. Disse gir mulighet til å pålegge regulanten miljøtiltak som ikke får konsekvenser for strømproduksjonen. OED sender NVEs innstilling på en begrenset høring til berørte kommuner og departementer. Deretter fremmer OED saken for regjeringen som fattar endelig vedtak.

Kort beskrivelse av vassdragene:

Rovatnet er en innsjø på ca. 7,7km² ved Kyrksæterøra. Vinterstid benyttes den til skøytegang og sommerstid til bading, båtliv og fiske. Rovatnet og Søavassdraget er kjent som en viktig sjørretbiotop i Midt-Norge. De mest produktive områdene i innsjøer er ofte i strandsonen, når denne tørrlegges kan det ha effekt på næringstilgangen. Revisjonsdokumentet oppgir at overføringen av Svorksjøene mot Søavassdraget har medført spredning av stingsild til Søavassdraget. Elvemusling finnes i vatnet og elva. AquaGen har Rovatnet som hovedvannkilde for produksjonsanlegg på Kyrksæterøra. Anlegget leverer rogn til matfiskproduksjon.

Hollaelva før utbyggingen av Sjø kraftverk, beskrives av lokale kilder som en god smålakselv med fiske opp til Stølsfossen, ca. 4,5 km fra sjøen. Fisket i dag foregår noen få steder og kun i perioder med regnflom. Gytefisketellingene de siste årene har vist at det er en del gytefisk i elva, men dette må betraktes som en restbestand. Gyte- og oppvekstforholdene i elva er vurdert som gode. I nærheten av Ratøytangen i Hollaelva er det videre funnet elvemusling. Elvemusling er avhengig av laks eller ørret for å kunne reproducere seg.

Sammenlignet med Hollaelva er en langt mindre andel av nedbørsfeltet til Hagaelva fraført. Den lakseførende strekningen i Hagaelva er på ca. 400 meter og eventuell anadrom fisk har naturlig vandringshinder i Kvernhusfossen. Hagaelva Energi AS utnytter restvannføringen gjennom Holladalen og har en kraftverksdam ved Brustoltrøa.

Lakseførende strekning i Sjø og Eidselva er på omtrent 2,8 km. Strekningen er negativt påvirket av reguleringen. I tillegg kommer Rovatnet med sidebekker. Eidsfossen kraftverk utnytter restvannføringen nedstrøms demningen i Vasslivatnet, tørrlegging forekommer. Sjø nedstrøms Rovatnet har jevnere vannføring enn Eidselva.

Sjø og Rovatnet har en tynn bestand av elvemusling dominert av eldre individer, noe som indikerer rekrutteringssvikt. Elvemuslingen er sårbar i perioder med lav vannføring, som forekommer ofte i dette systemet pga. kraftreguleringen. Muslinger kan derfor dø, eller bli eksponert og lett tilgjengelig for predasjon. Elvemusling er avhengig av god

tetthet av laks eller ørret for å reprodusere seg. Den er i tillegg en rentvannsart og påvirkes lett av forurensning.

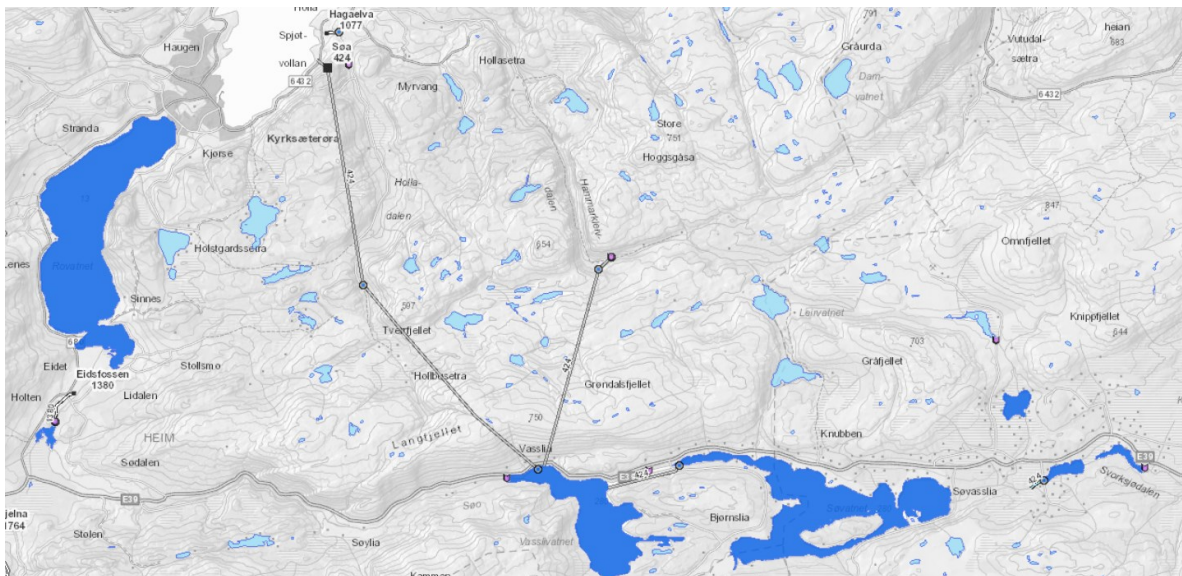
Faktiske opplysninger:

Søa kraftverk ligger ved Holla på Kyrksæterøra og har en installert effekt på 38 MW og en beregnet årlig produksjon på ca. 200 GWh.

Før reguleringen hadde Søavassdraget et nedbørsfelt på 237 km². 124 km² ble overført da Søakonsesjonen trådte i kraft i 1966. Søareguleringen består av:

- Reguleringsmagasinene Vasslivatnet og Søvatnet. Vasslivatnet har en reguleringshøyde på ca. 20 meter. Søvatnet kan reguleres ca. 5 meter. Vasslivatnet er inntaksmagasinet til Søa kraftverk. Vannet overføres i tunnel gjennom fjellet til Søa kraftverk som ligger ved Hemnfjorden.
- I Hammarkleiva i Hollamarka er det etablert to elveinntak og Hollaelva overføres gjennom fjellet til Vasslivatnet. 70% av nedbørsfeltet til Hollaelva er overført til Vasslivatnet.
- Elveinntak i Hagaelva tas inn på overføringen til Vasslivatnet.. 40% av nedbørsfeltet til Hagaelva er overført til Søa kraftverk, dette utgjør hovedmengden av vannet i vassdraget.
- Øvre og Nedre Svorksjø drenerte opprinnelig mot Orkland. Her er det bygget en liten terskeldam og innsjøene overføres til Søvatnet via en kanalisering mot Hundsåa. Det er ingen regulering av Svorksjøene.

Siden vassdragene ligger sentralt til i forhold til bebyggelse og vei er mangelen på vann godt synlig. For Vasslivatnet setter reguleringssonen tydelig preg på landskapet.

Figur 1: kart over området; tunneller (doble streker), kraftstasjoner (svarte firkanter), dammer (rosa skjold med svart kant) og vanninntak (lyseblå prikker med svart kant) Kilde: www.vann-nett.no

Drøftinger:

Fylkesrådmannen ønsker innledningsvis å påpeke at revisjonsdokumentet er utformet og skrevet på slik måte at det er tidkrevende og faglig utfordrende å sette seg inn i. Terminologien er gjennomgående kraftfaglig og teknisk. Fylkesrådmannen stiller spørsmål ved om dette er tilstrekkelig som grunnlag for en offentlig høring, ikke minst siden høringer og offentlig ettersyn skal sikre bred medvirkning og involvering også av aktører utenfor den offentlige forvaltningen.

Kommentarer til tiltakshavers vurderinger i revisjonsdokumentet

1. TrønderEnergi KraftAS vurderer at det ikke er grunnlag for minstevannføring på strekningen Søa, øvre del, av hensyn til allmenne interesser og økologi (mellom Vasslivatnet og Eidsfossen). Interessene knyttet til denne strekningen er svært begrenset og kostnadene i form av krafttap er betydelige.
Fylkesrådmannen viser til arbeidet med revisjon av vannforvaltningsplanen og mener målsetningen her må være best mulig miljøtilstand.
2. TrønderEnergi KraftAS vurderer at det ikke er grunnlag for slipp av minstevannføring i Hollaelva og Hagaelva da disse vassdragene ifølge vannforvaltningsplanen for Trøndelag har mindre strenge miljømål uten krav om tiltak som kan medføre tap av kraftproduksjon.

Fylkesrådmannen avviser dette på følgende grunnlag:

- Kravet retter seg mot alle de regulerte forekomstene, og regulanten kan ikke unnta Hollaelva og Hagaelva fra vurderinger.
- Trøndelag vannregion gjennomfører inneværende år revisjon av vannforvaltningsplanen. Dette medfører at:

- i. *Alle kraftregulerte vannforekomster skal vurderes på nytt ved rullering av vannforvaltningsplanen, jf. vannforskriftens §5, siste ledd. Flertallet av disse forekomstene er sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF). Disse er utpekt særskilt, og har fått miljømål som tar høyde for at årsaken til den sterke modifiseringen er vurdert samfunnsnyttig, her: kraftproduksjon. Det er ikke en målsetning å oppnå naturlige forhold i SMVF-ene. Derimot kreves det at alle tiltak som er mulige innen gjeldende hjemler blir iverksatt for å sikre best mulig vannmiljø. Revisjon er det mest inngripende tiltaket i denne sammenhengen, og åpner for omfattende endringer.*
- ii. *Det er naturlig at miljømålet fastsettes i revisjonsprosessen når denne sammenfaller med rullering av vannforvaltningsplanen.*
- iii. *Ny kunnskap eller forutsetninger åpner for revurdering av miljømål. Vilårsrevisjon er det mest inngripende virkemidlet for forvaltning av kraftregulerte vannforekomster, og i denne saken en «ny forutsetning». Dette skal ses i sammenheng med miljømål etter vannforvaltningsplanene. Hensikten med dette er å ivareta krav etter EØS-avtalen om å «sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene».*
- iv. *Olje- og energidepartementet, OED, presiserer at fastsetting av miljømål og vilårsrevisjoner skal samordnes der dette er hensiktsmessig. Fylkesrådmannen mener det er hensiktsmessig å vurdere dette i denne saken.*
- v. *Nye vilkår må utarbeides med fokus på å oppnå mest mulig miljøforbedring, ergo høyest mulig ambisjonsnivå mht. miljømål etter vannforskriften. Balansering mht. kraftforsyning anbefales av NVE og fastsettes av OED. Fylkesrådmannen vil anbefale at miljømålet legges på «maksimalt økologisk potensial» inntil revisjonsarbeidet er fullført, for å sikre at det ikke legges begrensninger i handlingsrommet til NVE på dette grunnlaget.*
- vi. *Fylkesrådmannen mener derfor henvisningen til miljømålet blir feil i revisjonsdokumentet, i og med at kravet om revurdering av miljømål i SMVF hvert 6. år er forskriftsfestet. Tilfeldigvis sammenfaller dette med vilårsrevisjonen. Vilårsrevisjonen gjelder dermed også for Hollaelva og Hageaelva. Disse skal behandles på lik linje med resten av revisjonsobjektene. Vi støtter at miljømål skal følges opp, men dette kan ikke være til hinder for en helhetlig inngang til revisjonen når denne først er åpnet. Først når vilkårene er reviderte har vi korrekte premisser for å sette miljømål. Inntil dette er på plass vurderer vi at alle muligheter er grunnlag for målet, og ambisjonsnivået skal derfor være høyt.*

3. TrönderEnergi KraftAS vurderer at en bedring av vannföringsforholdene for anadrom fisk i Eidselva nedströms Eidsfossen mest hensiktsmessig kan löses ved driften av Eidsfossen kraftverk. TrönderEnergi KraftAS vurderer at den mest kostnadseffektive löösningen er å ta Eidsfossen kraftverk ut av drift og slippe alt tilsig over dammen.

Fordelene med dette er:

- Jevnere vannføring gjennom år og døgn i tråd med naturlige svingninger.
- Vannføring på hele anadrom strekning oppstrøms utløpet av kraftverket. Dette gir en økning av lakseførende strekning på 300 m.
- Jevnere vannstand i inntaksmagasinet. Restfeltet nedstrøms dam Vasslivatnet vil ikke garantere minstevannføring over året ved Eidselvas utløp i Rovatnet.

Fylkesrådmannen mener dette står i strid med lokale erfaringer om lave vannføringer i Sjøa med konsekvenser for fiskens vandringer, tørrlegging av oppvekstarealer og muligens også gyteområder, samt reduserte sportsfiskemuligheter på grunn av lav vannføring.

- a. *Nedlegging av Eidsfossen kraftverk alene vil ikke sikre tilstrekkelig minstevannføring i Eidselva, men vil sikre en jevnere vannføring.*
- b. *Fylkesrådmannen mener minstevannføring nedstrøms alle demninger i systemet må vurderes i sammenheng for å bedre miljøtilstanden i hele det regulerte systemet.*

4. TrønderEnergi KraftAS har beregnet at et slipp på i gjennomsnitt 90 l/s fra dam Vasslivatnet vil gi «påfyll» til restfeltet slik at man oppnår en minstevannføring i Eidselva. Kostnaden beregnes til å bli i størrelsesorden 2,5 MNOK.

Se merknad 3b over.

5. TrønderEnergi KraftAS anbefaler ikke å installere anordning for slipp av minstevannføring fra dam Vasslivatnet fordi de mener at kostnadene ved dette ikke står i forhold til nytten. Videre er det behov for aktiv regulering og ev. krav om magasinrestriksjoner vil være svært u hensiktsmessige for driften av kraftverket da det er behov for fleksibiliteten som magasinet gir i dag.

Se merknad 3b over.

6. TrønderEnergi KraftAS viser til deres vurdering av minstevannføring når det gjelder landskapshensyn.

Se merknad 3b over.

7. TrønderEnergi KraftAS mener gjeldende reglement for regulering av sommervannstand virker hensiktsmessig når det gjelder Søvatnet og Vasslivatnet.

Se merknad 3b over.

8. TrønderEnergi KraftAS anerkjenner at tørrlagte reguleringssoner kan innebære redusert landskapsopplevelse. En restriksjon på vannstand i Vasslivatnet vil etter TrønderEnergi KraftAS' syn ikke stå i forhold til de negative konsekvenser dette vil få for reguleringsmuligheter og kraftproduksjon.

Se merknad 3b over.

9. TrönderEnergi KraftAS har mottatt signaler fra ulike hold om at utsettingspållegget for laksesmolt bör revurderes, noe de finner naturlig.

Fylkesrådmannen mener man må arbeide for å sikre levedyktige og reproduserende bestander av lokale fiskestammer som et minimumskrav, utsetting av stedegen fisk er et sekundært valg. Vi viser til kravet og at miljömål etter vannforskriften har stor betydning i denne sammenheng.

10. TrönderEnergi KraftAS mener eventuelle tiltak i Søa nedströms Rovatnet, Hollaelva og Hagaelva bör sees i sammenheng med evaluering av utsettingspållegget og ikke i forbindelse med vilkårsrevisjonsprosessen.

Fylkesrådmannen støtter at konkretiseringer må komme på et senere tidspunkt, men at rammene for disse må være klare i vilkårene. Samordning med rulleringen av vannforvaltningsplanen er avgjørende i så måte.

11. TrönderEnergi KraftAS mener at forholdene for elvemusling må ses i sammenheng med miljøforholdene i Rovatnet. TrönderEnergi KraftAS mener det ikke er grunnlag for å vurdere konkrete tiltak eller vilkår, f.eks. minstevannføring, av hensyn til elvemusling isolert.

Fylkesrådmannen er uenig i dette, og mener at summen av negative faktorer er avgjørende for miljøtilstanden. Det er selvsagt at övrige myndigheter griper inn og gjennomfører nødvendige tiltak, men alle påvirkningsfaktorer må vurderes. Problemstillinger knyttet til tørrlegging og redusert gjennomströmning kan knyttes til kraftreguleringen, og løses ikke kun med tiltak fra andre sektorer.

Forholdene rundt Rovatnet som potensiell drikkevannskilde:

Fylkesrådmannen tar opp forholdet mellom kraftreguleringen og drikkevannsforsyningen i Heim kommune, med bakgrunn i vannforskriftens §17 som presiserer at hensyn til drikkevann er overordnet i vannforvaltningen og forutsetter ambisiöse miljömål. Videre foreligger nasjonale føringer for vannforvaltningen av 19. mars 2019 som utdyper dette. Krav etter drikkevannsforskriften kommer i tillegg, og ligger utenfor fylkeskommunens myndighet.

Rovatnet er et stort vannreservoar og store deler av innsjøen har dyp ned mot 100 meter. Omtrent halve nedbørsfeltet ble fraført på 1960-tallet, dette medførte at vanngjennomströmningen ble kraftig redusert. Det antas at dette har virkninger på blant annet temperaturforhold, vannets oppholdstid og uttynning av næringssalter.

NTNU-Vitenskapsmuseet viser i rapportene fra 2003 og 2018 at Rovatnet er noe næringspåvirket. Det pekes på avrenning fra landbruk og avløpsanlegg som mulige årsaker til dette. Næringspåvirkning er negativt for vannmiljøet ved at vannkvaliteten blir dårligere. Oksygensvinn kan oppstå.

Vannprøver tatt i forbindelse med pågående utredninger av ny drikkevannskilde for Kyrksæteröra viser at miljøtilstanden i Rovatnet er god, men marginalt innenfor kravene etter vannforskriften. Disse kravene er absolutte minimumskrav.

Rovatnet er i dag reservevannforsyning for Kyrksæterøra og en av kandidatene til ny framtidig hoveddrikkevannskilde for Kyrksæterøra. Det kan forskutteres at tilstrekkelig vannslipp fra Vasslivatnet vil gi positive konsekvenser for vannkvaliteten i form av raskere vannutskiftning og uttynning av næringspåvirkning. Dette vil være fordelaktig for kommunen som leverandør og produsent av drikkevann, og andre som bruker vann og er avhengige av god vannkvalitet. Langsiktig forsyningssikkerhet som minimerer behovet for råvannsrensing bør prioriteres og diskuteres i sammenheng med vilkårsrevisjonen, og forutsettes for vannforvaltning etter vannforskriften.

Vannslipp fra Vasslivatnet av tilstrekkelig størrelse vil trolig også øke grunnvannsnivået ved Eidsnesset hvor hoveddrikkevannsanlegget til Kyrksæterøra ligger i dag.

Vannforskriften skal sikre samordning av vannforvaltningen, på tvers av sektormyndigheter. Fylkesrådmannen anbefaler å utsette konklusjonene i revisjonssaken inntil det er gjort tverrsektorielle avklaringer mellom vassdrags- og energidirektoratet, NVE, Mattilsynet som direktorat for drikkevannsforsyning, kommunen som planmyndighet og fylkeskommunen som vannregionmyndighet.

Vi mener det foreligger fare for at beslutninger som kun avgrenses til vannkraftreguleringene i denne saken, vanskeliggjør senere beslutninger mht. drikkevannsforsyning i Heim kommune. Dette får også konsekvenser for måloppnåelse etter vannforskriften. Hensyn til og tiltak for å beskytte drikkevannsføremøster skal avklares i vannforvaltningsplanene, jf. Regjeringens føringer for vannforvaltningen av 19. mars 2019.

Fylkesrådmannens konklusjon:

1. Fylkesrådmannen mener revisjonsdokumentet er utilstrekkelig som grunnlag for en offentlig høring, ikke minst siden høringer og offentlig ettersyn skal sikre bred medvirkning og involvering.
2. Fylkesrådmannen anbefaler å utsette konklusjonene i revisjonssaken inntil avklaringer i forhold til drikkevannsforsyningen mellom og på tvers av vassdrags- og energidirektoratet, NVE, Mattilsynet som direktorat for drikkevannsforsyning, kommunen som planmyndighet, og fylkeskommunen som vannregionmyndighet, foreligger.
 - a. Vannforskriften skal sikre samordning av vannforvaltningen, på tvers av sektormyndigheter. Det er derfor vesentlig å ivareta diskusjonene omkring Rovatnet som mulig framtidig drikkevannskilde i Heim kommune i sammenheng med vilkårsrevisjonen. Vi mener det er grunnlag for å hevde at økt vanngjennomstrømming også bør vurderes i lys av dette.
 - b. Vi forutsetter at hensyn til og tiltak for å beskytte drikkevannsføremøster avklares i den regionale vannforvaltningsplanen. En slik tverrsektoriell avklaring foreligger ikke pr. dato.

3. Fylkesrådmannen anbefaler at det som minimum fastsettes minstevannføring i alle berørte vassdrag slik at en oppnår mer ambisiøse miljømål etter vannforskriften enn tilstanden i dag, og tilstrekkelig fungerende vannøkosystemer.
 - a. Minstevannføringen må være tilstrekkelig til at gyte- og oppvekstområder ikke tørrlegges og at fiskens frie gang i vassdragene opprettholdes.
 - b. Slipp av tilstrekkelig minstevannføring fra Vasslivatnet kan medføre bedring av vanngjennomstrømming i Rovatnet, noe som forventes å gi positive konsekvenser for vannmiljøet i innsjøen og nedenforliggende vassdragsstrekning. Dette forventes også å gi positive konsekvenser for drikkevannsinteressene ved Eidsneset og Rovatnet.
4. Fylkesrådmannen presiserer i tillegg:
 - Kravet fra 2014 omfattet de tre vassdragene Hagaelva, Hollaelva og Søavassdraget. Vi mener revisjonsdokumentet er mangelfullt i forhold til de to førstnevnte vassdragene, og at dette er en svakhet ved beslutningsgrunnlaget.
 - Revisjonsdokumentet dokumenterer etter vår vurdering ikke tilstanden til vannmiljøet eller avbøtende tiltak i Hagaelva, Hollaelva eller Søa oppstrøms Eidsfossen.
 - Revisjonsdokumentet mangler beskrivelser av situasjonen i Svorksjøene som inngår i reguleringen, ut over rent statistiske. Dette mener vi er en svakhet i forhold til å sikre helhetlige vurderinger.